XXIII. évfolyam. Veszprém, 1915. január 3. 1. szám.

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanitóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő: Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Boldogságot . . .

(—a.) Örök vágyakozás lobog bennünk a boldogság után. Megizleltük gyermekkorunk örömös, gondtalan világában. Körülölelt édes anyánk karjával, elaltatott lelkéből fakadó, becéző csókjával. Felettünk ívelő tarka szivárvány, himes szárnyu lepkék szökelése, ibolya-bokrok szép kék szeme, bájos száz mesének valószerü valótlansága még ma is vissza-visszahivja a tündércsodák naiv elképzelésének mosolygó, fehér világát, a gyermekörömök napfényes, csodakertjét.

S azután . . . később . . . ujra csak óhajtjuk s keressük a boldogságot. Dolgos nappalunk minden energiája küzd, nyugtató éjszakánk sok szines álma sóhajtoz utána. Kivánjuk s keressük magunknak, óhajtjuk másnak, különösen *ilyenkor*, az uj esztendő születésnapján. Boldogságot kivánunk egymásnak, mert naiv bizakodásunk arra a hitre csábit, hogy a végtelen idő egy-egy év lepergésével valóban ujraszületik s ujszerü hatalmával, csodálatos erejével a jövendő misztikumában rejtőző sorsunkat — tőle tetszőleg — a boldogság igaz valóságában tárhatja s hozhatja felénk . . .

Keressük s kivánjuk a boldogságot, pedig akkor, amikor lelkünkben mosolyog, körülöttünk sugároz, hazard könnyüvérrel kockázunk vele. Gyermeki gondatlansággal helyezzük az esélyek mérlegére s rendszerint csak azért, hogy nagyobbitsuk. Pedig a boldogságnak nincs fokozata. Viszonylagos jellegében: a lelki hajlékonyság, az egyén belső világának erkölcsi és szellembeli diszpoziciója szerint egyik embert ez, másikat az, egyiket ennyi, a másik embert annyi boldogitja bár: a kedvező hatások ingere mindegyiknél ugyanazt a boldogitó érzelmet, ugyanazt a tiszta, örömteli lelki hangulatot teremti. Ha boldogok vagyunk, teljes boldogságot érzünk. Ha többre vágyunk, már nem vagyunk boldogok. Lelki életünk egyensulyát, egyéniségünk lelki összhangját megbontja e többrevágyás s megmérgez elégedetlenséggel. S csak akkor, amikor boldogságunk tovaszállt, értjük meg, hogy kincset veszitettünk. Csak akkor, amikor elveszitettük, siratjuk édességét, nyájas, szelid békéjét s ideges munkafeszitéssel, lázas türelmetlenséggel törtetünk utána. És bizony, ez a törtetés, az izgató vágy féktelensége csábit és ejt meg annyi meg annyi embert, hogy elveszitett boldogságát hamis világban, bünös uton és módon hajszolja . . .

Pedig a boldogság nem fekszik utunkban, hogy — mint a virágot — leszakajthassuk. Nincs is elrejtve, mint az arany, a külső élet szikláiba, hogy kibányászhassuk. Nem függ sem a nagy Véletlentől, sem a lepergő Időtől. A magva minmagunkban van. Az Alkotó helyezte belénk. Ki is kel már a fiatal tavasz-élet napfényes idejében, hogy megismerjük, mert az ember boldogságra van elhivatva. Eleinte megvédi bennünk a gondtalanság, a vidám öntudatlanság s az, hogy mások dolgoznak, küzdenek értünk. Amikor pedig az élet forgatagába jutunk s odanövünk a dolgos társadalom felelős tényezői közé s a munka, a kötelesség terhével elibe állunk az élet derüjének, borujának, szélcsendjének, viharának: önnönmagunk lehetünk s maradhatunk boldogságunknák megteremtői s oltalmazói. Mert a boldogság, akár csak az ízes gyümölcs a fán, rajtunk: életünk fáján terem. De csak akkor, ha az életfa termő, vagyis ha Isten kertjébe van ültetve; ha életutunk nemcsak a földi, hanem az örök boldogulás végcélja felé is irányul; ha egész lelki valónk abban a légkörben marad, melynek tisztasága, ragyogása, éltető melegsége az erkölcsi világból fakad.

Az ilyen életfán valóban a boldogság gyümölcse terem. Isten lelkének erejével. Ez a hatalmas erő a mi igazságos Végzetünk, a mi földi sorsunk intézője. Egyik

Naplótöredék.

IV.

Aug. 19. alkonyatkor.

Utkereszteződésénél, léccel keritett gazdasági udvarban heverünk a szalmán. Körülöttünk sorjában a sebesültek. Be vannak kötözve, várják a vöröskeresztes kocsikat. Félig lecsukott szempilla alól kérdve-esdve néznek a szanitécekre. De nem szólnak. S egymással sem beszélgetnek. Egyiknémásiknál a főorvos megujitja a kötést. Azután hozzám jön. Csak annyit mond: a második sorban az ötödik. Én már tudom, hogy ott rám különös szükség van . . .

Künn az uton kuporog az ezred legénysége. Fáradtan merednek maguk elé. A tisztek is gyűrődöttek, beretválatlanok. De elevenebbek és csoportokba verődve tárgyalnak. Minden század előtt a füstölgő Fahrküche (tábori konyha). Menázsi kiosztás van. Most alkonyatkor jutottak először meleg ételhez. Délben még tüzben álltak.

A gépfegyverosztagtól jelentkezik egy fáradt vonásain át is mosolygós szakaszvezető. Tanitványom volt valamikor, mikor én nagy diák voltam, ő meg alsóbb osztályba járt Fehérvárott. Átadom neki a tábori lapokat, amiket az ütközet előtt bizott rám, hogy küldjem el az édes anyjának, ha talán elesne. Halálsejtelmét irta meg bennük. Most már nem is kell elküldeni őket.

Egy szanitéc-patrull jelenti, hogy vagy 2 kilométernyire ezredbeli halottak feküsznek. Én vállaltam a temetést, de az alezredes nem adhat fedezetet. Alkonyodik is, s a közelben lövések hallatszanak. Csendesen mormolom a De profundis-t.

Fáradt vagyok és izgatott. Nem is olyan régen Veszprémben, mikor a kényelmes-kellemes szórakozásba fásultam bele olykor-olykor, azt mondtam: aploplexia sentimentalis-om (érzelmi szélhüdésem) van.

Ezt feleltem az imént alezredesemnek is, mikor közérzetemről kérdezett.

Az elmult 24 óra eseményeiről nem is tudnék magamnak számot adni.

Eh, ma nem irok naplót; nézzünk inkább a sebesültek után.

Aug. 20. délben.

Ma jó napunk van. Hajnalban a B. felé vezető országuton ért bennünket a hir, hogy az éjszakai előrenyomulás fényesen sikerült. És hozzá vérontás nélkül. Huszárpatrull adta le elsőnek az örvendetes hirt. S az egyik hozzátette: Sz. István király megsegitette az ő népét. Ekkor eszméltem arra, hogy ma ünnep van.

Az ezredet megelőzve azonnal visszalovagoltam a városba. Egy svadron huszár fogott közre hangos ujjongással. — Csörömpölő kardok, zörgő szerszám, nyeregcsikorgás, a test ütemes hullámzása, a térdek rugalmas feszülése az egyenletes galoppban uj, izgalmas impressziókkal feledtette velem a két véres nap borzalmait.

A lovászom nagyban készülődik az ünnepi ebéd elkészitéséhez. Egy félszer alatt teritett. Szalonbutorokat állitott a hófehér teritővel letakart asztal köré. Metszett üvegpoharakat, ezüst evőszert rakott fel. A virágról sem feledkezett meg. A bort itatóvödrökben állitotta az asztal mellé. Valami kiapadhatatlan forrást fedezett fel. A vörös bort, fehér bort bőviben adta. S amig ő a törzsorvos lovászával fehérköténnyel a tüzhely körül sürgölődik, időm is van, kedvem is kerekedik az iráshoz. Jól érzem magam, mert tisztába is öltözhettem, meg a kissé bizony meghegyesedett államról is lekerült már a borostás szakáll.

A p . . . . . i táborszállás. Tehát 18-án délután a rekvirált szerb parasztkocsira felcihelődtünk. A sok ágynemübe ugy belesüppedtünk, hogy mozdulni is alig tudtunk. Az országuton hármas sorával huzódtak kifelé a trének, lovasság, tüzérség, csapatok. Előttünk a szanitéc-had hosszu hordágyrudakkal, pléh-lábnyugtatókkal. A kis potrohos fehér lovon jobbra-balra himbálódzott a két nagy, oldalra erősitett kosár. Fülledt-meleg délután volt, s a föld szinére fojtó hullaszag nehezedett. A ritkás erdő szélén a letaposott zöld füvön, a félig kiásott ödözékek mellett ökölbe szoritott kézzel nyilt szemükkel az égre meredve, megkékült hullák. Szétszórtan, ahogy kiritkitották az előretolt rajvonalat. Szerbek is, mieink is keresztül-kasul. A csatatéren vagyunk. Az elesettek körül, az egész mezőn végig elszórt földszinü köpenyek, eltördelt

kezével a megelégítés aranycsészéjét, másikkal a keservek ürömpoharát nyujtja — érdemünk szerint. Isten lelke önt belénk összhangzatos, szép lelki életet. S a lelki szépség kiárad külső életünkre, külső körülményeinkre. Széppé s mindig kielégitővé teszi a keveset, az egyszerüt, ami a miénk. Szebbé s drágábbá annál, — még ha tömérdekebb s csillogóbb is az — ami másé. Belénk önti a megnyugvást, hogy sorsunk, boldogságunk nem a vak véletlennek, hanem a magunk öntudatos életének gyümölcse s hogy ezt az életet égi kéz irányitja, amely érdem szerint juttatja nekünk az örömöt, a boldogitó megelégedést.

Boldogságot kivánunk tehát mi is . . . Isten lelkéből eredő boldogságot! Amelyhez nem kell tőke, sem vállalat, uradalom s magas állás. Csak Isten kertjében gyökerező életfa, Isten lelkétől áthatott belső élet. A külső gazdagság mind csak akkor sorozódik a boldogság fogalmába, ha születésével, használásával beleillik a belső élet miliőjébe. Mert csakis igy szépiti s értékesiti a külső életet s igy válik békésebb, boldogabb társadalmi s nemzeti élet hathatós — ellentéteket kiegyenlitő — tényezőjévé.

Isten lelke most bennünk van, hazánkban van. Jobblétünkért, összekapcsolódott egyéni s nemzeti boldogulásunkért folyó küzdelmünkben erősitőnk. Az igazság, a megértés, a szeretet, a békülés, az áldozatosság s hősiesség lelki értékeit adja nekünk, hogy összefogva, ölelkező lelki élet összhangjában keressük s erősitsük magunk és hazánk boldogságának eszközeit.

Isten lelke reánk ragyog s megihletve eleven, éltető, boldogitó megérzésétől, Isten kertjének, a szép életfáknak gyarapodásától, a hit vigasza s békéje után imádkozók uj tömegeinek látásától: könyörögve könyörgünk, hogy az égi kegyelem ebben az ujévben hozza meg édes hazánknak s édes mindnyájunknak az igazi boldogságot . . .

HIVATALOS RÉSZ.

Kinevezés a fegyelmi tanácsba. A várpalotai plébánossá lett dr. *Fatér* István helyébe az egyházmegyei tanitók fegyelmi tanácsának előadójává és jegyzőjévé *Imrek* György fogalmazó, kancellista neveztetett ki.

Bőjti szónok. 1915. évi nagybőjti szónokká bibornok püspök Urunk Ő Eminenciája dr. *Luttor* Ferenc papneveldei tanulmányi felügyelő, theol. tanárt nevezte ki.

Uj nyomdaigazgató. Veszprémi Egyházmegyei Könyvnyomda igazgatójává *Szlabey* Dezső succentor neveztetett ki.

Dispositio. *Kőszeghy* Antal Várpalotáról káplani minőségben Gyulakeszire disponáltatott.

Pályázat plébániára. A vallásalap kegyurasága alá tartozó szentkirályszabadjai plébániajavadalomra a pályázati határidő f. é. február hó 15-ére iratott ki.

Karcolatok.

Mit hozott a kis Jézus? Ezt kérdeztük egymástól akkor, midőn még gondtalan, ártatlan, naiv gyermekek voltunk. De bár elsuhant fölöttünk a gyermekkor angyali boldogsága, mint egy szép karácsonyéji tündérálom, mégis azt kérdezzük a béke és szeretet nagy ünnepe után: Mit hozott a kis Jézus?

Akkor az első szent éjszakán az angyalok kara, mennyei zenéje hirdette az örömhirt: Békesség a földön az embereknek! A kis Jézus tehát békét, a lelkek békéjét hozta meg, mikor az igaz vallás boldogitó fényét deritette a sötétségben botorkáló pogányságra, midőn az idők teljében a csillagos égből lesugárzott hozzánk a világ Világossága. Az idei karácsony éjjelén is volt zene, de nem angyali, nem mennyei, hanem fegyverek ropogásának, az ágyuk bömbölésének a vad, pokoli zenéje rázta meg a világot. És a karácsonyi angyal jöttét megelőzte a harcok furiája, amely nem örömet, békét és boldogságot, hanem gyászt, szomoruságot, vért, könyet, harcot és háborut hirdetett.

De nyomon követte mindenütt az Isten angyala a kis Jézus ajándékaival: a hit, remény és szeretettel. S valóban, mintha az emberek jobban éreznék az Ur közelletét, eljövetelét, mintha többet és buzgóbban tudnának imádkozni. Igaz, hogy a háboru furiája gyászbaboritott sok családi tüzhelyet, de mégis, ha nagy áldozatok, végtelen sok könny és vér árán is, hány hithideg, hitközönyös ember nyerte vissza a szenvedések tüzpróbájában elvesztett hitét, lelke nyugalmát és békéjét; hány megrögzött szocialista és atheista járult bünbánó lélekkel a töredelem szentségéhez; hány szivben született meg a kis Jézus?

A pogányság sötétségében botorkáló, szenvedő emberiséget Jézus emelte föl s vigasztalta meg az örök élet reménységével. S ma is mennyi a szenvedés? Hány fiatal lélek szenvedi végig naponkint elhagyottan a kinos haláltusát, mennyi korán letört virág, vérrózsa boritja a harcmezőt? Hány édesanyának, hitvesnek vérzett a szive, mikor a karácsonyfa mellől oly sokan hiányoztak szeretteik közül? Hány anya, hitves virrasztott álmatlanul a szent éjszakán a gyötrő gondolat miatt: hol van a fiu, testvér, hitves, az apa? Talán fázik, éhezik, talán most sóhajtott utolsót egy száraz avar tövében, talán már csak lelkiüdvéért imádkozhatunk a szomoru ünnepen. Szomoruság, bánat, fájdalom mindenütt. De elment a karácsonyi angyal a lövészárkok dermesztő hidegébe, a kórházak fehér ágyain szenvedő hősökhöz; elment a szomoruság és bánat hajlékaiba és a szenvedő figyelmét odairányitotta a betlehemi istálló szuros szalmáján didergő Istenembere s igy szólt hozzá: Szenvedő lélek, ne ess kétségbe, töröld le panaszos könyeidet, tekints a nyirkos szalmán didergő-fázó kis Jézusra s ha vele együtt türelmesen hordozod életed keresztjét, a fájdalmat, vele együtt fogsz megdicsőülni.

A kis Jézus harmadik ajándéka a szeretet volt, amelyet a pogány világ nem ismert. Nálunk is mintha kialudt volna már a szeretet tüze, a sziveket hideg jégpáncél vonta volna be s tette volna rideggé, önzővé és érzéketlenné a mások fájdalma és szenvedése iránt. Igaz, hogy az államok hivatalosan ellenségként állanak szemben, de mégis, mintha az egyedek szivében élénkebben lobogna a szeretet tüze, mintha a szeretet angyala szeliden terjesztené mégis szét szárnyait a vérengző világ fölött. Igen, lángragyujtotta a szeretet hamvadó tüzét, megnyitotta a Wertheim szekrények hét zárát, milliókat hordott össze a nyomor és inség enyhitésére, ezreket, kényelemhez szokott urnőket vezetett oda a sebesültek kórágyaihoz, hogy sebeiket mosogassák, fájdalmaikat csillapitsák. Ajándékaival elment a harcosok rajvonaláig, s ott van mindenütt ahol éheznek, fáznak és sirnak s láthatatlan selymes-puha kezével letörli a keserü könnyeket. Elvitte a szeretet melegét a fogolytáborokba is, hogy a rabság és hontalanság keserüségét elviselhetőbbé tegye. Hiszen ők is emberek, felebarátaink, testvéreink s legnagyobb részének talán erőszakkal nyomta a kezébe a fegyvert egy nagyravágyó hatalom. Ime az „uj parancs“ betöltése a háboruban! Van szeretet a háboruban is, nem hideg, merev humanizmus, hanem meleg, élő krisztusi szeretet, amely az ellenséget is szivére tudja ölelni.

*

---

agyu puskák, üres tölténytáskák, véres sapkák, szerb hátzsákok. Elkeseredett, véres tusa folyhatott ezen a téren. Az ut összébb szorul. Szétlött ágyuágat fekszik keresztben az uton. Látszik, hogy a lovak oldalra ugrottak még, mikor a srapnell találta őket.

Az erdőszélen megriadt, elbitangolt marhák, kecskék legelésznek. A legkisebb neszre felkapják fejüket, tovairamodnak. Istenem, ez a csatatér. Verescagin vérfagyasztó képei a valóságban. Az első érzésem a borzadás volt. Kivert a verejték. Azután szent, néma megilletődés vett erőt rajtam. A törzsorvos is elgondolkozva mélázott maga elé. Kevés szót váltottunk; azt is gyengéd részvéttel, szinte gyerekes érzékenységgel.

Az uttól balra a mi ezredünk. Rajvonalba fejlődve, pihent, dacos elszántsággal. Kemény, izmos markokban a puskaagy. És beláthatatlan sorban huzódnak a mieink lépésről-lépésre, előre. Erős bizalom érlelődött bennem. Az elesettekben nem a véres embert, hanem a hőst láttam.

A domb alján, a felfelé kanyarodó ut árkában fedezék. Szép sorjában fegyverek, kézibombák, mázosedények nyers paradicsommal. Csunya menekülésnek kotródhatott odább az ellenség a mieink feltartóztathatlan szuronyrohamának nyomása alatt. A szekerek, csapatok megtorlódnak. A mi ezredünk kissé hátrább marad. A magas uton nagy társzekér kapaszkodik felfelé. Z. bpesti porcellán és üvegáru cég reklámja nagy fehér betükkel van rápingálva.

Szinte izgat már, annyiszor láttam. A tábori telefonos különitmény kocsija.

Szürke, borus alkonyat volt, mire mi is megmozdultunk. Szitált az eső. Egy vizhatlan sátorponyvát takartunk magunkra. De nem sokáig birtuk a fullasztó sötétséget. Inkább ázzunk, de legalább látjuk, ami ránk következik. Az utszélen ropogva, sisteregve égett egy majorság. És amint leszállt a sötét éj, mindig rémesebb volt az utmentén, hol csoportosan elszórt, hol egyedülálló paraszthazák égése. Infernális látvány. Előttünk, körülöttünk, mögöttünk izzó zsarátnok jelezte az ellenség visszavonulásának utját. Egyiknél-másiknál hatalmas robbanás, nyujtott ropogás. Kézibomba, meg patronkészlet robbant fel a harapódzó tüzben. És a lángkévékbe rajzolódva, vörös, égő reflexekkel megvilágitva, fel-felbukkant a kutató patrull, amint némán feszegette a még be nem égett házak zárt ajtóit. Az ellenséges polgárság vakmerő cselvetésekkel harcol. Padlásokra rejtőzve, hidak alá bujva, fák koronájába burkolózva, sok kárt okoztak a korábban felvonult csapatokban. A kettőzött óvatosság épen nem volt felesleges.

Mellettünk kissé gyorsitott tempóban huzódott fel a tüzérség. A kerekek zörgő dübörgését elnyelte a latyakos, felázott ut.

A szekerünk rudja eltörött. Ki kellett állnunk a kolonnából. S el is vesztettük a csapatot. Idegen kocsisorba ékelődtünk. Azok is észrevették, s folyton zsörtölődtek.

Velőtrázó jajveszékelés hallatszott felénk egy a tüztől bevilágitott térségről. Az összefogdosott lakosság asszonyai borzalmas koncertet rendeztek. Az égő istállókban rekedt ökrök, tehenek veszett bőgése vegyült bele.

Éjfélre járt az idő, mikor a táborszállásra megérkeztünk. A legénység már megvacsorált és nyugovóra tért. A sátorlapokba göngyölődve, a nedves szalmán. Drótba, árokba csetlettünk-botlottunk, végre megtaláltuk a konyhánkat. Az ezredtörzset azonban már nem is kerestük. A talaj nagyon egyenetlen, bizonytalan volt.

Az átnevesedett ágynemüt ledobáltuk a földre, mégis csak jobb volt, mint a csuszamlós sárban aludni. Azaz álmatlan izgatottságban vacogni. S ha a fizikai fáradtság el is nyomott, minduntalan felriasztott az őrség lövöldözése. A törzsorvos megnyugtatott: ezek csak azért lődöznek, hogy a félelmüket elriasszák.

S csak a hajnali allarmkor láttam, hogy elhagyott szerb pozicióban feküdtünk egy futóárok szélén, s tőlünk nem messze néhány szerb alussza örök álmát.

Az ellenség pedig az éjszaka folyamán vagy ötszáz méternyire tőlünk, egy alacsony dombon tul beásta az ágyukat.

S alig fejlődtek a mieink rajvonalba, megkaptuk mi is az első sziszegő, bugós, durrogós reggeli üdvözletet. Ami nem véletlenül került hozzánk, hanem egyenesen nekünk volt adresszálva. A Fahrküchéknél egy szakácsot golyó talált. Parancsot kaptunk, hogy az átkozott terepet hagyjuk el.

Mit hoz az ujév? Ez már igazán a kérdések kérdése. Ki tudna erre biztos feleletet adni? A titokzatos jövő tiszta képét meg nem láthatjuk világosan, de a kibontakozó konturvonásokból optinizmus nélkül is megállapithatunk egy biztosat s ennyi bennünket egyelőre teljesen kielégit, megnyugtat. Erős a hitünk, szilárd a meggyőződésünk, hogy ez ujév nekünk csak győzelmet, diadalt, dicsőséget, áldásos békét és boldogságot fog hozni, hogy ebből a héroszi küzdelemből mi „megfogyva bár, de törve nem", csak győzelmesen kerülhetünk ki. Ezzel az évvel, 1915-tel ezeréves történelmünkben egy uj korszak, a nemzet szellemi és erkölcsi ujjászületésének, a magyarság anyagi megerősödésének a kora kezdődik s megfelelő tekintélyes poziciót fogunk magunknak biztositani a világ népeinek nagy koncertjében. Ezért fohászkodjunk imádságos lélekkel e történelmi év küszöbén a népek sorsának hatalmas Rendezőjéhez, akkor szent ügyünk biztositva lesz; akkor majd lesz nagy, erős, hatalmas konszolidált uj Magyarország, akkor el fog jönni rövid időn belül az óhajtott jobb kor, amely után már századok óta epedez a buzgó imádság a nemzet millióinak ajakán. *Biczi Gyula.*

Tüzéreink karácsonyestéje.

Ruzsicska Béla, a 7-ik honvédtüzérezrednek, a mi háziezredünknek főhadnagya s ezredsegédtisztje irta az alábbi szép katonalevelet. Annyi kedvesség, meleg közvetlenség s a megható jeleneteknek oly bensőséges érzése árad belőle, hogy megismertetésével édes örömöt óhajtunk szerezni kedves olvasóinknak. A levelet a Korona-vendéglő „megyei urak asztaltársaságának" irta az északi harctérről s az ő szivességükből jutottunk hozzá. Minden további felcicomázás helyett beszéljen maga a levél:

Kedves Bátyáim és Barátaim!

Csikvándi irta a napokban, hogy örömmel fogadjátok, ha a harctérről néha-néha értesitünk benneteket, hogy élünk még, hogy mit csinálunk s hogy gondolunk reátok. Meg vagyunk róla győződve, hogy tegnapelőtt az égő karácsonyfa alatt is eszetekbe jutottunk, hogy szeretettel gondoltatok a házi tüzérezredetekre, mint ahogyan mi is lélekben veletek voltunk a távolban is.

Talán érdekelni fog benneteket, hogy hogyan töltöttük mi itt a szent estét s miután még meghatóbbat, mint egy karácsonyest a harctéren, nem láttam, leirom nektek az egészet részletesen, már legalább azon részét, melyeken jelenlehettem.

Karácsony előestéjének napja szinte szokatlan meleg, verőfényes napsugárral köszöntött be, mintha a jó Isten is valami ajándékot akart volna katonáinknak csinálni. Napközben folyt a harc, mint rendesen, csak estefelé csendesedett egy kicsit el. Az ezredparancsnokság egy szegényes kis parasztszobában volt s éppen azon tanakodtunk, hogy ugyan mit csinálhatnak most odahaza, midőn a tüzmester bejön s az őrnagy urat megkéri, hogy „tessék megnézni a karácsonyfát!" A háznak a másik fele tehénistáló, ebben alszik a törzs legénysége, s ebben is volt — igazán hüen a történelmi, azaz bibliai eredetihez — a karácsonyfa felállitva. A diszitéséből látszott, hogy mi mindent tudtak az emberek — semmiből csinálni! Becsomagolt kockacukor és zwibakdarabok finom szaloncukor benyomását igyekeztek kelteni, egyszerü ujságpapirból készült a többi disz, az élvezhető cikkeket pedig egy-egy virginia szivar vagy cigaretta képviselték. A tetején az angyal helyét egy papirból készült ellenséges repülőgép foglalta el. A karácsonyfa körül az örvendező gyerekek helyett öreg, szakállas katonák térdeltek, s mialatt egy-egy miatyánkot imádkoztak az otthonhagyott szülő, feleség és gyermekért, egyiknek a szeme sem maradt szárazon. Meghatottan, szótlanul néztük mi is az egész jelenetet, amig a gyertyák le nem égtek, aztán elindultunk a 2-ik üteghez, mely legközelebb volt hozzánk, hogy ott töltsük együtt a karácsonyestét.

Igazán nem tudnám megmondani, merre járt az eszem, midőn, még az előbb látottak benyomása alatt, a koromsötét estében megindultunk a puha, homokos szántásban.

A harctér meglehetős csendes volt. A velünk szemben levő orosz tüzérek ugylátszik respektálták a karácsonyestét, mert ágyuik hallgattak. Előlről, a rajvonalakból meglehetős élénk fegyverropogás hallatszott, de nagyobbrészt a mi fegyvereink hangja. Talán az aznap érkezett, még harcban nem volt emberek lődöztek részint a saját megnyugtatásukra, részint jószándékuk bizonyitására a sötétségbe.

Az üteg az ellenség felé, egy kis domb által fedve állt s milyen irónia! A karácsonyfa, a béke és szeretet jelképe gyertyáinak fénye a hat töltött ágyu csövéről verődött vissza. Ott állt a fa két ágyu között. Ennek a diszitése már egészen háborus jellegü volt. Orosz srapnellgyujtók, orosz fegyvertöltények, réz töltényvédőkupakok, bádog konzervdobozok lógtak rajta s a szép kis fenyőfa zöld ágai körül szinte kisértetiesen vigyorgott ki egy kozák-kard mezitelen pengéje. Csak egy ember volt minden ágyunál, a többi a fa köre gyüllt s imádkozott. Egyenesen megrenditő volt a karácsonyfa a sötét éjszakában az ágyuk között. Az emberek az imájukat elvégezve, énekelni kezdtek; nem szépen, nem betanultan. A kiseretet hozza a fel-fel élénkülő puskaropogás képezte.

Ki lett osztva a krisztkindli; az emberek kaptak jobb vacsorát, bort és cognacot, cigarettát, szivart. Mi pedig megindultunk a 2. üteg tiszti szállásárd, mely alig 200 lépessel az üteg mögött egy félig összelőtt falu egyik házában volt. Ott is volt karácsonyfagyujtás, sőt eközben megjelentek a betlehemesek is, két tüzér kiforditott bundában, a főpásztornak harang helyett egy óriási acél orosz shrapnellhüvely a kezében. Elmondták a mondokájukat, melyekhez a végén a főpásztor — programmon kivül — még egypár cifra áldást is mondott az oroszok golyóbisaira, aztán meglehetős szótalanul neki ültünk a fejedelmi vacsorának. A jó becsinált, sült és tészta mellé előkerült egy pár üveg jó hazai bor is, sőt a mozgókonyha aluminium poharai egészen elcsodálkoztak, mikor a konzerv, feketekávé helyett egy pezsgősüveg nyakát buktatták bele, s a kirepülő dugók durrogása emelte egy kicsit a különben meglehetős nyomott hangulatot.

Elhangzottak a szokásos köszöntők. Ezredparancsnokunk szép szavakban köszöntötte fel a második üteget s kitünő parancsnokát, mint házigazdákat. Ezután Gyuri, az ütegparancsnok köszönte meg a mondottakat s köszöntötte fel szeretett ezredparancsnokunkat. Végül aztán még az én inditványomra, ugyancsak fenékig kiittunk egy poharat szeretett otthonmaradottjaink egészségére.

Lassan lement rólunk a szent estének — a hazulról való távollét miatt érzett — fájdalmas varázsa s kedélyesen folyt a diskurálás.

Az előszobában volt az ezred tábori telephonjának központja, melyben összefutottak a négy, egymástól meglehetősen távol álló üteg drótjai. Helyünkre felvonult egy üteg. A lovak megfeszült inakkal vonszolják, rántják a nehéz ágyukat árkon-bokron keresztül. Egy mélyebb árokba az élelmezési tiszt és én hordjuk a vályogot, téglát, hogy át tudjanak jutni rajta. S a mi derék tüzéreink hamarosan megadták az alapos választ a kellemetlen üdvözletekre.

Bömböl az ágyu, kattog a gépfegyver. Municiós szekerek vágtatnak fel, lovas küldöncök száguldoznak a felvonuló csapattestek között.

Huszárőrjáratok kutatják át a kukoricásokat, kémlelik a lombos fákat. Egyik-másik kemény dolgokon ment már át szolgálata közben.

Szinte csodálatos módon összeverődnek a szanitéceink. Kézibombákat és fel nem robbant lövedékeket ásatok el velük. Az uton egy őrjárat foglyokat, köztük asszonyokat is kisér vissza S.-ba. A szakaszvezető mondja, hogy a lövészárokban fogták el őket. Déltájban értesitést kaptunk, hogy milyen irányban küzdenek a mieink. Sietve nekiindulunk, hogy közelükben felállitsuk a Hilfsplatzot.

Nem volt olyan parádés, mint az első, a városban . . .

A lovászom jelenti, hogy tálalva van. A legénynem meg épen most futott be, hogy az ezred máris átvonul a városon, s azonnal indulnunk kell. A naplóirás tehát egyelőre abbamarad. (Az ezüst evőszeres, virágos asztal mellett állva kaptam be egy kis harapnivalót, és derék sárgámon a csapat után ügettem. A lovászomat csak a Sz. parton láttam ujra. Nagyon megelégedettnek látszott, s kissé gyanusan csillogtak a szemei.)

Jönnek minduntalan az ügyeletes telephonaltisztek jelentései: „A 3. üteg boldog karácsonyt kiván az ütegnek!" — „A 4. ütegnél most kocintanak az urak az ezredparancsnok ur egészségére" — stb. Egyszerre bejön az altiszt s jelenti: „A 3. üteg kéreti R. főhadnagy urat a telephonhoz." Nem tudtam, mi lehet, kimegyek. Felhivom az üteget s midőn a kagylót a fülemhez teszem, felelet helyett — gyönyörü szépen hegedün játszva hallom a telephonban kedvenc nótámat; hát ez nem meglepetés? A 3. ütegnél van ugyanis Rigó cigány, mint tisztiszolga. Egypár alkalommal sokat muzsikált nekem, s mikor megtudta, hogy az estét a 2. ütegnél töltöm, addig könyörgött a telephonista altisztnek, amig az belehagyta muzsikálni a kagylóba.

11 tájban őrnagy ur elment, mi fiatalok pedig elbeszélgettünk a jó napokról, melyet Veszprémben együtt töltöttünk. Pontban éjfélkor egyszerre Gyuri kiveszi az óráját s azt mondja: „fiuk, még a muszkáknak nem is kivántunk boldog ünnepeket, ezt még hamar megtegyük!" Behoznak két shrapnellt, bicskájával mindegyikünk rákarcolja a nevét, ismét kiviszik őket. Gyuri kiszól a telephonistának: „Két lövés a hidfőre!" Pár pillanat mulva két durranás, az ablakok remegnek, a vakolat potyog, s két hosszantartó süvités viszi a krisztkindlit a folyó másik partjára; hogy kezébe került-e a cimzettnek, azt nem igen fogjuk megtudni.

Igy mult el karácsony estéje s most már ismét a hétköznapi hangulat van mindenfelé. Hála Isten, a fiuk — egypár sebesült kivételével — meg vannak épségben és jókedvben, esténkint néha összeülünk s olyankor nem látszik meg a háboru a kedélyen, egyik rossz vicc a másikat követi, szóval ugyanazok a jókedvü arcok, melyek a Kroncsiban a szomszéd asztalnál szoktak ülni — ezelőtt pár hónappal.

Különösebb ujságot vagy hirt nem irhatok s igy még egyszer boldog ujesztendőt kivánva, az összes urakat teljes szivből üdvözli igaz tisztelő hivetek *Ruzsicska Béla.*

1914. XII. 26-án este.

1911. évi I. t.-c.

Irta: **Dr. Illés Dezső.**

Nagy napja volt pénteken Magyarország jogászainak. Ezen a napon lépett életbe az 1911. évi I. törvénycikk, vagyis a polgári pörrendtartás. Ez az esemény mindenesetre elsősorban a jogászokat érdekli, mert a pörökkel, a pöröknek lebonyolitásával leginkább a jogászok, birák és ügyvédek foglalkoznak, de kétségtelen, hogy ezen törvény életbeléptetéséhez a nagyközönségnek is van köze, mert a pörösködő félnek ugyszólván az elevenébe vág, hogy az ő igazának kideritése milyen formák között történik s milyen biztositékokkal van lehetővé téve és megalapozva a pörök jó és gyors befejezése.

A jogászok között általános a vélemény, hogy a most életbelépett polgári pörrend, mely Plósz Sándor volt igazságügyminiszter, jelenleg egyetemi tanár, aki különben csekély megszakitásokkal mindig tanár volt — alkotása: mestermű. Természetesen emberi értelemben vett mestermű, melynek árnyoldalai és fogyatkozásai is vannak. Ezeknek kimutatása és tárgyalása nem ezen cikk keretébe tartozik.

A nagyközönség előtt is szembeötlő előnye ezen törvénynek a jogászokra nézve, annak ugyszólván teljes egységre való törekvése. Ezen törvény a különféle törvényekben és miniszteri rendeletekben elszórva foglalt polgári eljárási szabályokat ugyszólván teljesen megszünteti és egy egységes törvénybe összefoglalja. A jogász egy törvényben megtalál mindent, ami a polgári eljárásra vonatkozik, azt szabályozza.

Nem kell azért gondolni, hogy ezen törvény megértése, megtanulása könnyü. Tudni kell, hogy a törvény 792 §-ból áll. Az életbeléptetési törvény pedig 109 §-ra terjed. Tehát 901 § szövevényein, aprólékos, mindenre kiterjedő intézkedésein kell áthatolni, hogy az ember azt mondhassa, hogy a törvény vérévé vált s még akkor is nem egy kétely fogja kinozni.

A törvény tehát nagy feladatot ró a jogászokra, ugy a birákra, mind az ügyvédekre. Ép ezért sokan nem tartották alkalmasnak a mai napokat a törvény életbeléptetésére. Különösen mikor a pörrendtartással egyidejüleg a biróságoknál sok száz és száz szakaszszal szabályozott ügyvitel és egy terjedelmes, uj bélyegtörvény — mely az eljárást természetesen drágábbá tette — lépett életbe.

Azok, akik a törvény életbeléptetésének idejét elhalasztani akarták, a világháboruval érveltek. A nemzeti létünk alapjait rengető világháboru vihara szerintük nem alkalmas idő egy ily fundamentalis törvény életbeléptetésére, mert nincs meg az emberekben a kellő nyugalom, kellő élet- és munkakedv, mely az ilyen nagy mű sikeres életbelépéséhez okvetetlen megkivántatik. De meg annálfogva, hogy a háboru a gazdasági életet ugyszólván teljesen megbénitotta, az ügyek oly minimálisra csökkentek, hogy az életbeléptetés csak theoretikus lesz, de gyakorlatilag tulajdonképen foganatba menni nem fog.

Az aggodalmaskodók aggályai azonban nem birtak elegendő hatással a kormányra, nem voltak azt halasztásra birni képesek és igy a kérdéses törvény 1915 január 1-én hatályba lépett — s ezen naptól fogva éreztetni fogja az uj ügyekben az ő áldását — reméljük ez lesz a tulnyomó — és sebeket osztó hatásait.

A nagyközönség meg fogja érteni, hogy mi a külömbség a régi és az uj eljárás között, ha elmondjuk, hogy az uj eljárás szerint az egész vonalon a pör szóbelileg, közvetlenül folyik le, a pörvezetés egészen a biró kezében van és minden biztositék le van rakva a törvényben annak megvalósitására, hogy a pörök minél gyorsabban fejeztessenek be.

A régi eljárás szerint a pörök egy nagy részében az eljárás még mindig irásbelileg folyt. Kialakult az a jogi axioma, hogy: „quod non est in actis, non est in mundo", tehát a papirból itéltek és az irásbeliség módot nyujtott az ügyvédeknek a pöranyag tulságos és céltalan felduzzasztására és a perek oknélküli elhuzására. Az uj törvény szerint ez nehezen fog menni, sőt teljesen lehetetlen lesz, mert a pört a biró vezeti, aki a szólásszabadsággal nem enged majd visszaélni és csak annyit hagy majd beszélni, amennyit az igazság megállapitása végett szükségesnek tart, viszont, ha valamit a biró meg nem értett, módjában lesz a felektől közvetlenül minden irányban felvilágositást nyerni.

A multban — és ez érdekes — az irásbeliségben épen oly irányban láttak garanciákat, hogy a biró nem élhet vissza pörvezetési hatalmával.

Az életbelépett törvény szerint a biró pörvezetési hatalma ugyszólván korlátlan lesz. A biró székében egész hatalma teljében fog az eljárás egész vonalán mindenütt megjelenni. Ez a körülmény persze előtérbe állitja mindazokat a követelményeket, melyeket a jó bíróval szemben felállitunk. A bíróknak kitünő jogásznak, nagy logikusnak, bölcsnek, élettapasztaltnak kell lennie — s mindenek felett becsületes és jó embernek. — Csak az ilyen biró fog jól élni a törvény által neki adott mérhetetlen hatalommal. Aki tudja, hogy miképen lehet dialektikával teljesen ellentétes álláspontokat megindokolni, az tudja, hogy a biró itéletének nem az indokolás, hanem az ő becsületes karaktere, megvesztegethetetlen logikája és befejezett tudása lehet csak a korrektivuma.

Annál inkább szükség lesz az uj eljárás szerint ilyen eszményi birákra, mert a szóbeliség határozottan kedvez a ravasz, a csalafinta, a találékony eszű, a nagytüdejü ügyvedeknek s a megfontoltabb, nehezebb elhatározásu, erősebb meggyőződésü ügyvédek határozottan hátrányban lesznek, ha a biró az ő pörvezetési hatalmával segitségükre nem lesz.

Amint tehát az uj törvény sincs a hátrányok lehetősége nélkül, ugy a régi eljárási törvénynek is voltak olyan előnyei, melyeket ha nem is tárgyilagos, de szubjektiv itélet szerint, nagyon sokan sajnálni fognak. — Milyen nagyszerüen lehetett szellemeskedni a néhai periratokban, hogyan lehetett legorombitani az ellenfelet és annak ügyvédjét. És milyen remek sibereket lehetett csinálni az itélet kimondása előtt.

Rodin, a hires francia szobrász, azok eljárását, akik régi művek megsemmisülésének, melyek több-kevesebb műértékkel birnak, csak azért, mert nekik azok rendeltetése nem tetszett, örülnek: intelligence brutalnak nevezi. Nem akarunk ebbe a hibába esni. Őszintén megvallva, sajnáljuk szivből azt a régi világot, mely a rendeltetésétől elvont régi pörrendtartás nyomában élt, ami azonban ugyancsak nem akadályoz minket abban, hogy elismerjük, hogy az uj polgári pörrend pedig a most duló világháboru vérzivatarja után hivatva van arra, hogy az uj Magyarország alapzatának érdeme szerint, egyik legértékesebb alapköve legyen.

Figyelemreméltó miniszteri döntés. A pápai izraelita iskolát annak idején az 1907. évi 27. tvcikk alapján tisztán magyar nyelvünek törzskönyvezték. Az iskolákban mindazáltal nemcsak héberül, hanem németül is tanitottak. Midőn a mult tanév elején a kir. tanfelügyelőség a vármegye összes iskoláiból az órarendet és a tantervet bekérte, beigazolást nyert, hogy az emlitett iskolában a két idegen nyelvét egyéb tantárgyak rovására tanitották. A kir. tanfelügyelőség erre utasitotta az iskolaszéket, hogy a kötelező tantárgyak óraszámát teljes egészében tartsa be. Egyben azt is megtiltotta, hogy a rendes tanitási idő alatt idegen nyelveket tanitsanak. Nem zárkózott el azonban az elől, hogy a tanitók a tanitási időn kivül magán uton más nyelvet is tanithassanak. Egyuttal értesitette az iskolaszéket, hogy arra az esetre, ha ennek a rendelkezésnek eleget nem tenne, kénytelen lesz az államsegély megvonása iránt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztéssel élni. A pápai izraelitá iskolaszék ezt a tanfelügyelőségi határozatot megfelebbezte.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter most döntött ebben az ügyben. *Jóváhagyta* a veszprémi kir. tanfelügyelőség ama határozatát, mely a kötelés óraszám betartására vonatkozik. Azonban a felebbező iskolaszéknek megengedte, hogy a tanitók az iskolában a *kötelező tanterv és órarend keretein kivül* a héber és német nyelvet is tanithassák. Ez utóbbit azonban csak a második osztálytól kezdve és csakis az önként jelentkezők részére. A tanitási óraszám nem lehet több kettőnél.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ezen rendelkezése tisztázni fogja több iskolaszéknek is azt a felmerült kivánságát, hogy a rendes tanitási időn belül német vagy tót nyelvet is tanitsanak. Világosan kitünik ebből a rendelkezésből, hogy idegen nyelveket csak a rendes tanterv és órarenden kivül és csakis az önként jelentkezők részére lehet tanitani. A tanitót azonban erre senki sem kötelezheti.

A Pesti Hirlap forrása.

Ismeretes, hogy a *Pesti Hirlap* a mai világháboru ezer meg ezer baja, gigászi küzdelmei közepette sem átalotta igaztalan vádakat szórni a magyar kath. papságra. Egyik utóbbi cikke alá dr. *Szekeres* Alajos neve volt irva. Az Alajos név a szerzőt katholikusnak mutatta s hogy mennyire katholikus, arra vonatkozólag a *Fejérmegyei Napló*, mint amely a papfaló cikket méltó birálatban s a Pesti Hirlapot kellő kioktatásban részesitette, az alábbi levelet kapta egyik fővárosi ismerősétől:

„Élvezettel olvastam a Fejérmegyei Napló dec. 17-iki számában azon választ, melyet a T. Szerkesztőség dr. Szekeres Alajosnak a P. H.-ban megjelent cikkére adott. A dolog lényegére vonatkozólag természetesen egyet értek a T. Szerkesztő Urral. Az ügy hisztorikumára azonban mindenesetre érdekes lesz tudni, hogy az a dr. Szekeres Alajos egy, és ugyanaz a „volt kongreganista", kinek esküvőjénél báró Barkóczy a jegyzőkönyv aláirását megtagadta, mely dologból az egész Barkóczy-ügy keletkezett. Dr. Szekeres A. egykor báró Barkóczy protezsáltja volt, s ma ő irja a P. H.-ban állandóan a katholikus vallást és Egyházat gyalázó cikkeket.

Ha különben T. Szerkesztő Ur kételkednék fönti soraimban, tessék az Urak Mária-Kongregációjához (Bpest, VIII. Horánszky-u. 20.) fordulni tovább és hitelesebb adatokért dr. Szekeres Alajos felől."

Olvasóink bizonyára emlékeznek még a levélben emlitett Barkóczy-esetre, amely a liberális sajtónak annyi hamis konzekvenciáju támadásra okul szolgált s amely miatt Barkóczy bárót később is, a parlamentben is a kath. egyház ellenségei mosdatlan szájjal támadták. Nem lesz tehát érdek nélkül való emlitett laptársunk kommentárja, amelylyel a pesti levelet kiséri s amelyben a Szekeresféle elpártolásnak érdekes pendantját emliti meg a székesfejérvári társadalmi életből. Laptársunk megjegyzései:

„1. Az életben, sajnos, nem egyszer történik, hogy báró Barkóczy Sándorhoz hasonló egyeneslelkü, *becsületes* emberünk, mindenkit a saját lelke szerint itélve, oly embereket támogat teljes bizalommal, kik arra a legnagyobb mértékben érdemetlenek. Hogy a Biblia szavaival éljünk: bárányborbe bujt farkasok. Nekünk is volt itt Fehérvárott pár év előtt hasonló esetünk. Egy református tanárunk — eszes, képzett, világos szemü, kitünő tollu ember — állott elénk az erős keresztény meggyőződés páncéljában. Hangsulyozzuk, hogy nem az antiszemität — akit a velünk általa összeveszitett zsidók sejtettek benne — hanem a becsületes, szókimondó keresztény embert becsültük meg, mikor pályáján a legjobb akarattal támogattuk.

A jutalom aztán az lett, hogy mikor ő, a *református* tanár a *kongreganista* Barkóczy báró jóvoltából kenyeret és biztos állást kapott — miértmiértsem, ő tudja — teljesen a szabadkőmivesség karjaiba dobta magát, sőt a legbufább és legszertelenebb istentagadas vizeire evezve, most oly irásokat ad le egyik radikális folyóiratban, melyek miatt még mostani barátai is szégyenkezhetnek.

Szóval dr. Szekeres Alajos ebből a fajtából nem az első s nem lesz az utolsó.

2. Ugy érezzük, hogy az ilyen antipálfordulás nem azokra a jóhiszemü emberekre szégyen, akik *csalódtak*. Dixeris ingratum . . . mondta már a régi latin közmondás.

3. Mily gondolkozásra intő tünet, hogy a történelem, a mindennapi élet és a szóbanforgó eset tanusága szerint — „corruptio optimi pessima" — aposztata papok, megtévedt kongreganisták, zászlójukat elárult esküszegő katonák zuhanása olyan, mint a lavinaé: sohasem tudják, hol állnak meg a lejtőn. Ugy látszik, nagyon szent dolgokkal nem szabad és nem lehet komédiázni.

4. Büszkék lehetünk arra, hogy ellenfeleink taborában *ilyen* tollak küzdenek ellenünk.

Nem baj! Legyenek velük boldogok, ők és olvasóik."

Levél az égbe. Levelet küldtek az égbe portómentesen a pósta utján. A pósta a szerkesztőségbe hozta, a szerkesztőség a publikum elé viszi. Ime maga a dokumentumnak is beváló levélke; a maga egyszerü stilusában, naiv ortografiájával.

„Édes kis Jézuska küldjél egy kis imakönyvet én sokat imádkozok Jézuskám küldjél egy imakönyvet mert Édes apám a háborubavan és én azért imádkozokbelő hogy a kis Jézuska segéje haza mert hatan vagyunk testvérek édeskis Jézuskám kérlek nefeledkezel meg rólam Édes kis Jézuskám havan egykis Pénzed még egy kis ruhátis is küldjél kis Jézuska nemtudom azátreszszodat nemtudomhogy Hol vagy mer az égbe fölküldenyi és igy a Postára teszem föl én Hápli Mariska vagyok én a miatyánkucaban lakok."

Cimzés: Édes kis Jézuskámnak Küldöm az égbe.

Rómában az Ara Celi templomban a Sacrosanto Bambino (gyermek Jézus) szobrának lábaihoz teszik le ilyenkor, karácsonykor a kis Hápli Mariskák a hozzá cimzett leveleiket. Imádságos, szivből fakadó sóhajukat, melyet megértenek az irgalmas, jótekony lelkek. Hisszük, akadnak a mi olvasó közönségünk soraiban is irgalmas lelkek, akik, ha boldog, mosolygós, ajándekon örvendező gyermekükre néznek, megértik a miatyánkutcai kis Hápli Mariska felebbezését. És eljuttatják a kérést az ajándékosztó, jótettet jutalmazó karácsonyos Jezuskához.

Hirek a katonakórházból.

A legutóbb érkezett harctéri transportot szükséges volt elkülöniteni. A közönség körében ez bizonyos aggodalmat okozott, amely azonban ma már megszünt. A sulyos és veszélyes betegek között akadt u. is két koleragyanus, akiket az összes fennálló óvintézkedések szem előtt tartásával a barakba szállitottak. A megejtett bakteorologiai vizsgálat az egyiket negativnek, a másik esetet ellenben positivnek mutatta. A legszélesebb körü óvintézkedés, amelyet polgári és katonai hatóság karöltve tett meg, minden további bajnak elejét vette. Szigoru elkülönités és zár alá vétel történt és az erélyes fellépésnek köszönhető, hogy városunkat ettől a transzporttól koleravészedelem nem fenyegetheti. Ugyancsak itt jegyezzük meg, hogy a kitünő orvosi kezelés mellett a kolera oltásra vezethető vissza a betegségnek enyhe és már a teljes gyógyuláshoz közel álló lefolyása.

Az elmult héten ismét két harctérről visszatért katonát temettünk. Wiesl Henrik 25 éves 94. gy. ezr. őrvezetőjét és Popovic Stanko 31 éves 27. gy. ezr. közlegényt. Temetésük a szokott részvét és katonai pompa mellett folyt le.

A Szitveszter estét a katonakórház törzs épületében vacsora utáni tea rendezésével ünnepelték meg. Pap Kovács Ferencné és Csomasz Kató rendezték a betegek számára, akik a karácsonyi ajándék dobozról levett fenyő-gally és nemzeti szinü pántlika alatt pihenve — fejcédulájuk mellé tüzték

ugyanis e diszt — hálás szivvel vették a kora esti szilveszteri teát.

A sebesültek karácsonyi megajándékozására utólag még Zsoldos Teréz városlődi óvónő küldött 14 koronát, az ottani karácsonyfa-ünnepélyről fennmaradt összeget. A bizottság már megkereste az illetékes hatóságokat a közelebbi pontos adatok beszerzése céljából arra vonatkozóan, hogy sebesültjeik közül kinek családja szorul segélyre. A nagyobb pénzajándékokat ezeknek fogják eljuttatni.

Legutóbbi nyugtázásunk óta Oblatt Rudolfné, Tivadar Ignác, özv. Banderer Jánosné (egy kör gallért) Katona Kálmánné, Arnstein Berta, Bandi István (két vánkos, négy huzatot és ételnemüt), dr. Bot Lajosné (6 drb törülköző), Engelhardt Ferenc, Pilitz Arminné, Kovács Lajos, Szilágyi Ignác, Veszprémi gazd. egy. (2 hordó bor), Molnár József és Horváth Dezsőné (10 koronát a gyógyíthatatlan katonák részére) voltak kegyesek adományaikat a katonakórházhoz eljuttatni.

Miniszterelnök cáfolata. *Tisza* István gróf az alábbi táviratot intézte főispánunkhoz: „A *Pester Lloyd* dec. 30-iki vezércikke, amelyről csak most vettem tudomást, semmiféle ténybeli alappal nem bir. Felső-Magyarország feladásáról soha szó nem volt. Nem értem, hogy ez a különben jól értesült lap honnan vette ezt az őrültséget. Harctéri hireink kedvezőek, kérem a közönséget megnyugtatni".

HIREK.

Felajánlás.

Ujév estéjén a székesegyház nagy harangja templomba szólitotta városunk hivő közönségét. Jöttek is; az intelligens és az egyszerü nép, öregje, fiatalja. Megilletődött áhitattal borultak le a szentségi Jézus szine előtt. Uj évet kezdünk, s ha valaha, ugy most éreztük, mit jelent az, amit tisztes tradiciók nyomán üzleti könyveink első lapjára irunk: Isten nevében!

Fényes, ünnepies volt a szertartás. A szentélyben Ő *Eminenciájával*, bibornok főpásztorunkkal élén a központi papság foglalt helyet. Az oltár előtt Kránitz Kálmán felsz. püspök végezte fényes asszistenciával a felajánlást. A kóruson a papnövendékek fogadalmi éneket énekeltek. Bezsongta a templomot, belekapcsolódott az imába, az imádatos hangulatba, belemarkolt a szivekbe.

És nemcsak fohászkodtunk, hanem szövetségi ünnepet is ültünk. Nemzetünk nagy megpróbáltatását, az övegyek és árvák panaszát az isteni irgalmasságnak, Jézus Szivének ajánlottuk fel. Viszonzásul hűséget igértünk. Ne legyen ez a szertartás üres ceremónia, mely a tömjénfüsttel, az orgonabugással, a megilletődéssel elszáll. Nemzeti életünk, mindnyájunk érdeke kivánja, hogy egyenkint és összevéve megtegyük kötelességünket. Isten iránt is, az élet és halál Ura iránt is.

— **Az idei karácsony.** Elmultak a békesség királyának ünnepei. Örültünk, hogy ismét megérhettük. Minden melegség mellett az idén valami bánatos érzés huzódott végig rajtuk. Aggódásunk szeretteinkért keresztültörte az ünnepek bájos hangulatát. Az emberek Istennél kerestek vigasztalást, aminek bizonysága a mindig zsufolásig megtelt templom. Karácsony másod- és ujév napján dr. *Rédey* Gyula nagyprépost mondotta az ünnepi misét nagy segédlettel. A Szilveszter-esti hálaadás szokatlan látogatottságnak örvendett. *Ő Eminenciájával* élén résztvett a város apraja-nagyja, előkelőség és szegény nép egyaránt. Ekkor *Luttor* Ferenc dr. theol. tanár prédikált. Ujév napján a szentbeszédet *Hoss* József dr. lelkiigazgató mondotta.

— **Őeminenciája kórházlátogatása.** Bibornok Megyéspüspök Ur Őeminenciája a mult szerdán meglátogatta a városi kórházban ápolt sebesült katonákat. Mindegyikkel külön-külön elbeszélgetett. Ez alkalommal a főorvos az ápoló Vöröskeresztes hölgyeket is bemutatta Őeminenciájának. Megtekintette azonkivül az ujonan beszerzett Röntgen-gépet, mely az ő, valamint a székeskáptalan bőkezüségét dicséri. Őeminenciája látogatása alatt cigarettával örvendeztette meg sebesült vitézeinket s gondoskodott arról is, hogy ujév napján a vitéz uraknak pecsenyét is tálaljanak.

— **Koller alispán távozása.** Mint annakidején jeleztük s méltattuk is, *Koller* Sándor, Veszprém vármegye alispánja, január elsejével nyugalomba vonult. Tisztviselőtársai csütörtökön délelőtt bucsuztak tőle. *Véghelyi* főjegyző vezette a központi és járási tisztviselőket a távozó alispán elé. Bucsuzott tőle mint jóbarátról és principálistól, aki, bár mint tisztviselőtárs távozik is közülök, jó emlékükben mindig velük marad. Utoljára meg nem szünő barátságukról biztositotta az alispánt. A vármegyei tisztviselőkkel együtt ment az államépitészeti hivatal, a m. kir. állategészségügyi és gazdasági felügyelő. A délelőtt folyamán tisztelgett még a pénzügyigazgatóság és a katonaság is.

— **Kitüntetés.** Ne látszassék dicsekvésnek irásunk, melyben örömteli szivvel tudatjuk, hogy egyházmegyénk nagyérdemü papságát ujabb kitüntetés érte. A résznek juttatott elismerés és tiszteletadás, valahányszor igaz érdemnek jutalmául fényeskedik, mindig ráragyog dicsőségével az egészre is. Most, amikor papságunk hazafias érzése s buzgó önfeláldozó munkája oly szépségesen olvad bele az egész nemzet áldozatkészségébe, Bibornok Főpásztorunk nemes szive e papság felé irányitotta a pápai magas trón jutalmazó hajlandóságát s méltó elismerést juttatott öt érdemes papnak a sok érdemes közül. Ő Eminenciája felterjesztésére ugyanis Pápa Ő Szentsége *Körmendy* József ságvári, *Lérinth* Antal ősi, *Bontz* József taranyi és dr. *Fatér* István várpalotai plébánosokat tiszteletbeli *pápai kamarásokká*, dr. *Luttor* Ferenc papnöveldei tanulmányi felügyelőt és theologiai tanárt pedig *pápai titkos káplánná* kinevezni kegyeskedett. E szép kitüntetés hire bizonyára igen széles körben ébreszt jóleső örömet.

— **B. u. é. k. helyett.** Az ujévi üdvözlések megváltása fejében a harctéren elesettek *özvegyeinek s árváinak* javára lapunk utján adakoztak: Özv. Putzné-Gaál Klára 2. sz. állami óvónő 5 K, Stubenwoll Ferenc 10 K, Wetzl Lajos és családja 20 K, Rada István dr. és Kauzli Dezső prelátuskanonokok 20—20 K; Molnár Dénes és Reiner Gyula apátkanonokok 30—30 K; Gubicza Lajos 2 K, Benacsek Béla 4 K, Hoss József dr., Engelhardt Ferenc, dr. Beöthy István, Lukcsics Imre és Szlabey Dezső 5—5 K. Rendeltetési helyre, a hadsegélyző bizottsághoz juttattuk.

Ugyanilyen cimen a harctéren elesettek özvegyei és árvái segélyezésére a városi pénztárba befizettek: Veszprémmegyei Takarékpénztár, Bloch Sándorné, dr. Jerfy József szolgabiró (Pápa) 20—20 K; Dukovics Károly 10 K, Fabb Károly, Egyed János 6—6 K; dr. Komjáthy László, dr. Sándorfy Miksa, Csánky Dániel, dr. Bibó Károly, Ocsovszky Gusztáv, Petőfi-kör, Gunszt Ignác és Bognár Kálmán 5—5 K; dr. Horváth Béla, ifj. Deutsch Izidorné, id. Szász Ferenc, Horváth Károly p. ü. tanácsos, Weisz V. Mór, Szanyi István 3—3 K; Szente Gyula, Fáró Ede 4—4 K; dr. Bajóti Ödön, Hollósi János, Schiller Samu, Biczy Károly, Karácsonyi János, Rosos Károly, Radeczki Károly, Vidor Ármin 2—2 K; Szigethy Ferenc, Némethy Elek, Kálmán Manó, Vajda Ferenc, Horváth Lőrinc, Stetter Ede, Naumann Sándor, Perlaky Gyula, Sándorfy Ignác, Wolf Lajos, Birkenhauer Béla, Kész Ferenc 1—1 K.

— **Tisztelgés.** A vármegyei Gazdasági Egyesület ujév napján tisztelgett elnökénél, *Hunkár* Dénes főispánnál. Az egyesület jó kivánatait *Kajdacsy* Endre titkár tolmácsolta. Egyuttal megbizásból tudatta a főispánnal, hogy a várpalotai Gazdakör őméltóságát disztagjává választotta s a kézhez juttatott diszokmány átadására szónokot kérte fel. A főispán az egyesület üdvözlését s a várpalotaiak megtisztelését jóindulatu kivánsággal viszonozta s megigérte, hogy köszönetét a várpalotai Gazdakör körében személyesen is meg fogja ismételni.

— **Védőelnök adománya.** *Néger* Ágoston prelátuskanonok, a veszprém—várpalota—enyingi kath. tanitókör védőelnöke, *ötven* koronát adományozott a kör céljaira. Az örvendetes adományért hálás köszönetét fejezi ki a kör elnöksége.

— **Adomány sebesülteknek.** A veszprémvárosi nyilvános jellegü kórházban a harctéri sebesültek részére a következő adományok folytak be: Velty István 3 üveg bor, 5 üveg befőtt, 2 doboz cigaretta, 2 mákoskalács. Dr. Spitzer József 1 tálca sütemény. Fojt Jánosné 4 kenyér, 1 véka alma, 6 doboz cigaretta, 6 mákoskalács, 2 pusztakalács. Özv. Noszlopy Gyuláné 9 üveg bor. Oblatt Rudolf 20 liter bor. Özv. Kertészné 53 liter bor. Schwarcz N.-né 4 alsószoknya, 17 gyermeking, 2 gyermekvánkos huzattal, 14 férfiing, 9 alsónadrág, 3 női ing, 1 mellény, 5 pár papucs, 4 pár harisnya. Wetzl Lajosné 4 mákoskalács, narancs és dió. Dr. Cseresnyés József 100 drb szivar. Dr. Pillitz Pál 100 drb szivar. Vogl Ida naracs és citrom. Báthory Lujza Bezeréd 3 korona. Brunkola Károly 20 korona. Veszprémi szikvizgyár r. t. ujra 10 üveg szódaviz. Rosos István apátkánonok 60 sebesültnek kalács és cigaretta, Neugebaur Irén 4 pár érmelegitő. Mult számban Benacsek Béla adománya képen 10 kg. cukor volt irva. Ezt 10 koronára helyesbitjük. A nemeslelkü adakozóknak ezuton is hálás köszönetét fejezi ki a Veszprémvárosi kórház igazgatósága.

— **Tanitás a főgimnáziumban.** A helybeli főgimnáziumban a tanitás ujév után, *január 4-én megkezdődik.* Az igazgatóság a tanulókat a főgimnázium kapuján kifüggesztett hirdetményben tájékoztatja. Illetékes helyen szerzett értesülésünk szerint az egyes osztályokat következőképen helyezték el: *A főgimnázium épületében* marad a II., IV. és VIII. osztály. *A kir. törvényszék épületében* az esküdtek tárgyaló termében tanul az I. osztály s az esküdtek tanyaszobájában a VII. osztály. *A vármegyeházban* az V. osztály, a *városház* tanácstermében a III. osztály s ugyanott az árvaszéki szobában a VI. osztály kapnak helyet. A városház tanácsterme lesz egyuttal a rajzterem is. A görögpótlások helyisége még nincs megállapitva. A tanitás a teljes tanterv és heti órarend keretében folyik.

— **Katonák karácsonya Lepsényben.** Gróf *Nádasdy* lepsényi uradalma kisegitő kórházában a sebesült katonák és személyzet részére diszes karácsonyfát állitott. *Fleischer* Gyula gondnok, uradalmi kasznár, ki a katonákról mindenben körültekintően gondoskodik, — ajándékot osztott ki köztük. A sebesültek és a személyzet tagjai hálatelt szivvel köszönték meg a kellemes karácsonyestét és az ajándékokat.

— **„Béke a háboruban."** Ez volt a cime annak a három felvonásos alkalmi szindarabnak, melyet *Magyarász* Ferenc dr. zirczi ciszterci-rendi lelkész a zirczi sebesült katonák karácsonyfa-estélyére irt és a fiu- és leányiskola növendékeivel a szent estén előadott. A szinielőadás az ipariskola termében volt, mely ez alkalommal zsufolásig megtelt a sebesült katonákkal és a zirczi közönséggel, élükön *Békefi* Remig dr. apáturral. A kis szereplők nagy ügyességgel játszottak és nem egyszer csaltak ragyogó könnyeket a hallgatók szemébe. Az ügyes szerzőt is zajos tapsokkal honorálták. A darabot a közönség óhajára még háromszor adták elő, karácsony másnapján, vasárnap és kedden, mindig nagy érdeklődés mellett.

— **Katonacsaládoknak.** A veszprémi kereskedelmi tisztviselők és alkalmazottak egyesülete 1914. december 26-án tartott szini előadás tiszta jövedelmét 323 kor. 76 fillért, Hamburger Sándor pedig 25 koronát fizetett be a városi pénztárba a hadbavonultak családtagjai javára. Köszönettel nyugtázza a városi hatóság.

— **Magánvizsgák.** A veszprémi áll. polgári fiuiskolában december 30-án s 31-én voltak a magánvizsgálatok. Jelentkezett az I. osztályra 2, I.—II. osztályra 2, II. osztályra 3, II.—III. osztályra 1, III. osztályra 7, IV. osztályra 3, összesen 18 tanuló. Van köztük egy III. osztálybeli leánytanuló is. Mind jól vizsgáztak. A vizsgálaton az első nap *Göndör* Ferenc, a második napon dr. *Pólya* Sándor kir. s.-tanfelügyelők elnököltek.

— **Tábori postacim.** A tábori postacimekre vonatkozó hirdetményből az alábbi tudósitást közérdekből hasznosnak tartottuk leközölni: A hadra kelt sereg mindegyik parancsnoksága, csapatteste, intézete és minden egyes személye bizonyos számmal ellátott tábori postahivatalhoz van utalva. A végből, hogy a tábori postaküldemények feladói az illetékes postahivatal számáról tájékozódhassanak, tudakozódó helyek letesittettek. A tábori postahivatalok cimére vonatkozólag annál a népfölkelő parancsnokságnál kell tudakozódni, ahová az illető, akinek a tábori postahivatali számát kérik, a mozgósitás idején bevonult. Kérdést csak irásban és posta utján szabad intézni, mely célra bérmentes kettős levelezőlapokat kell használni. Az I. levelezőlapon (tudakozódás) meg kell jelölni: a) annak a személynek a rendfokozatát és nevét, akinek a tábori postacime iránt érdeklődnek; b) a csapattestet (vagyis ezredet, zászlóaljat és századot vagy intézetet), ahová az illető be van osztva. A II. levelezőlapra (válasz) annak a személynek a cimét kell rávezetni, akinek a válasz szól. Ilyen irodák Veszprémben, a honvédség részére a 31. pótzászlóalj parancsnokságnál (Buza-piac 8. sz.), a népfölkelők részére a 31. népfölkelő parancsnokságnál (Buza-piac 8. sz.) alatt állittattak fel.

— **Jutalom az érdemesnek.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Stephanek* János tapolcai igazgatótanitónak az 1893. év előtt eltöltött szolgálatának érdemes voltáért nyugdijba is beszámitható 600 kor. személyi pótlékot utalványozott. Közel negyven esztendős tanitói működés nyerte el igazán méltó jutalmát.

— **Balatonalmádi katonai üdülőtelep.** Dr. *Zuber* György veszprémi főtörzsorvos *Zsák* Józsefné balatonalmádi szállodájába üdülő sebesülteket küldött, akiknek dec. 24-én, Zsákné és 126 helybeli és vidéki ur, urhölgy, gazda, egy fényes karácsonyfa-ünnepélyt rendezett. Megjelentek az összes adakozók. A sebesültek kaptak uj téli kesztyüket, nagymennyiségü narancsot, almát, fügét, mandulát, mogyorót, óriási karácsonyfát tele szaloncukorral és süteménnyel, 49 liter bort, 2 liter szilvóriumot, sok szivart és sok cigarettát. Zsákné ehhez nagy diós-mákos patkót és 12 kis malacot adott karácsonyi ajándékul. Gyüjtők voltak: Becsák Ferencné, Szenesné, özv. Láhni Józsefné, Bató Viola, Bauer Nusi és a Friebert-, Mátrai- és Magyar-fiuk. Az ünnepélyen buzditó beszédet mondott a sebesültekhez *Huszka* István kórházgondnok, mire válaszoltak *Naftali és Dani* sebesültek, hálás köszönetet mondva dr. Zuber György ezredorvosnak, dr. Szatmári főtörzsorvosnak, Zsáknénak, önkéntes ápolónőknek: Jordán Alajosnénak, Zsák Kálónak, Mátrai Milikének, Friebert Irmuskának, Prokess Milikének; önkéntes ápolóknak: Huszka István és Károly testvéreknek és végre az összes helybeli és vidéki adakozóknak. Az ünnepélyen az adakozók neve és adományuk fel volt olvasva. Főbb adakozók: Ovári Kálmán 20 liter bort és 100 drb. szivart, Lángos Endre 10 liter bort, Kosola Ödönné 6 liter bort és 2 liter szilvóriumot, Becsák Ferencné mandulát, diót és másfélliter bort, dr. Almádi József 10 kor., Jákói Géza, Jaksity Miluty 5—5 kor., Jaksity Szvetozár 3 kor. és sok cigarettát, Anger Józsefné másfélliter bort és 100 cigarettát, Percel Sándor 5 liter bort, Kmetné, Németh Elekné 5—5 kor, dr. Batóné, Michalec, Seiferné 3—3 kor., Csonka Ferenc 3 liter bort és 100 cigarettát, Joó János 3 kor. és sok cigarettát. Kisfaludy, Bauer Györgyné, Baróthiné, Ovári Kálmánné, Szenes Beláné 2—2 kor., Mester János 2 liter bort, Krausz Vilmos, G. C., dr. Putnik Száva 2—2 kor., Láng Károly 1 kor. és sok diót, Veszprémi Sándor 2 liter bort, Láhni Józsefné másfélliter bort adtak. Egy-egy koronát adtak: Tamás E., Livora, Duda, Pálfy, Velegi, Meleg, Vonhoffer Rózsi, Pethe Viktorné, Tóthné, Szücs Kálmánné, Városi Pálné, Nagy Péter, Szabó Andorne, Gyukanov Péter, Buchta János, Bognár Károlyné, Hetesi József. Ducu Imre, id. Pap Imre, Tálos Imre, Móroca Sándorné, Szentes Jánosné. A többiek egy koronánál kisebb összegben adakoztak. — A sebesültek nagyon jól érzik magukat Zsákné szállodájában, hol külön kórháztermük, éttermük, ruhatáruk, rendelőszobájuk, látogatásra jövők részére külön szoba áll nagy fűtött folyosóval rendelkezésükre.

— **A tanitók a háboruban.** Statisztikában mutatja ki egyik tanügyi lap a hadbavonult tanitók ezreit, az elesetteket, a sebesülteket, a fogságba jutottakat. Beszámol arról, hogy mennyi hadikölcsönt jegyeztek, mennyit gyüjtöttek a katonák karácsonyfájára, mit tettek a hadbavonultak családjainak támogatására. Közli a hősi halált halt tanárok, tanitók névsorát, a megsebesülteket. A hadbavonult tanitók száma 4906. Ezek közül hősi halált halt 41, megsebesült 206. Legtöbb tanító vonult be Aradmegyéből 336, Bácsmegyéből 300 és Budapestről 287. A hadikölcsönből 1,561.360 koronát jegyzett a tanitói kar.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Gergely* Ferenc pápai református elemi népiskolai tanitót, a pápai m. kir. áll. elemi iskolai tanitóképző-intézethez a X. fizetési osztályba gyakorló iskolai tanitónak nevezte ki.

— **Bevonulnak a népfölkelők.** Azok a népfölkelésre kötelezettek, akik az 1887., 1888., 1889. és 1890. évben születtek és az 1914. évi november 16-tól december 31-ig megtartott népfölkelési bemutató szemlén vagy e későbbi utóbemutató szemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasaknak találtattak, a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvédkiegészitő, illetőleg cs. és kir. kiegészitési kerületi parancsnokság székhelyére 1915. évi január hó 16-án népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Ugyancsak 1915. évi január hó 16-án bevonulni tartoznak a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett kiegészitő parancsnokság székhelyére, azon 1894., 1893. és 1892. évi születésü népfölkelésre kötelezettek, akik alkalmasnak osztályoztattak és bármely okból eddig nem vonultak be. A bevonulók meleg takaróval, meleg alsó- és felsőruhával, kötött ujjas mellénnyel, téli kabáttal, erős lábbelivel, evőeszközzel, evőcsészével, hátizsákkal és kétnapi élelemmel vonulnak be. Azt a behivott népfölkelésre kötelezetet, aki a kitüzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetik elő s a katonai behivás iránt tanusitott engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetik.

— **Adakozások** *az irgalmas nővéreknél* ápolt sebesültek részére: Dr. Altstok Ármin 2 K, Kellerné 2 K, Spórerné 50 szivar, Rosos Irén 80 alma, özv. Győri Lajosné 16 üveg befőtt, Braun 10 tányér, 10 csésze, 10 pohár, Scheiber 3 tányér, Halminé 2 üveg bor, 2 kalács, 2 társasjáték, 2 könyv; Kiss Sándorné 2 üveg bor és sütemény, Mittner Emilia 6 üveg befőtt és apróságok, Péller Pál 4 nagy és 2 kis üveg bor, Raft Flóra (Csopak) 16 üveg befőtt, 2 lepedő és aszalt szilva, Kráner Julia és Németh Anna 1 doboz cukorka, Seefranz Józsefné egy tálalásra hurka, Vadász Andorné 2 nagy üveg befőtt, N. N. 5 kgr. kockacukor, 1 üveg rum, 10 citrom, 1/4 kgr. tea, 2 doboz szivarka, 2 doboz teasütemény, dr. Molnár Dénes 2 csutora bor, 40 drb kalács, 40 drb diós- és mákos patkó, egy tál befőtt, Oblatt Rudolf 10 üveg bor, 10 liter tej, Mezriczky Károlyné 1 diós- és mákos kalács, 6 üveg befőtt, teasütemény és különféle édességek, Kohl 2 doboz szivarka, Kanczler 1 lud, 1 tyuk, 2 mákos patkó, 1 kalács, özv. Raft Pálné 6 háromszögü kendő, 6 szalvéta, 6 ing, 6 lábravaló, Stubenvoll Ferencné 8 ing, 3 alsónadrág.

— **Pótsorozások.** A honvédelmi miniszter rendelete folytán az 1915. év első felében és pedig minden hó 20-ikán pótsorozást tartanak. E napokon azok a népfölkelők tartoznak elmaradásukat igazolva megjelenni, akik az 1914. év sorozásairól elmaradtak.

— **Felhivás.** Polgármesterünk felhivja mindazokat, akik állandó fizetést, nyugdijat, kegydijat, vagy tiszteletdijat élveznek s akik járandóságaikat nem kir. állampénztárból kapják, hogy 1915. évre szóló negyed osztályu kereseti adó vallomásaikat 1915. évi január hó 20-ig a városi adóhivatalba beadják. Ugyanezideig beadandók az 1915. év folyamán keletkezett és meg nem adóztatott uj ipari, kereskedelmi, vagy kereseti adó alá eső más foglalkozások, harmadosztályu kereseti adó vallomásai, ugyszintén az adóslevélre, vagy más módon kölcsönzött tőkékből, továbbá életjáradékokból, dologi jogositványokból élvezett kamatokról szóló tőke kamat adó vallomások. Figyelmeztetem végül az adozó közönséget, hogy bekebelezés által is biztositott tartozások kamatterheit január hó 31-ig kell szintén a városi adóhivatalnál bevallani, mely kamatterhek 10 %-a házadójuk és földadójuk általános jövödelmi pótadójából leszámitva lesz.

— **Hadifoglyoknak** levelek, levelezőlapok, portómentesen küldhetők: Franciaországba, Japánba, Montenegróba, Nagybritanniába, Szerbiába és Oroszországba. A levelek nyitva adandók fel (levélgyüjtő szekrénybe dobandók). Nyelv: a rendeltetési ország nyelve vagy német, francia. Ajánlva nem küldhetők; a feladó pontos cime a boriték hátlapjára irandó; a levélbélyeg helyére „prisonnier de guerre" szavak irandók. A cimben a csapattest, melyben a fogoly itthon szolgált, megjelölendő. — Ugyanezen országokba hadifoglyok számára utalványok is küldhetők 200 koronáig; az utalványok nem portómentesek; megirásuk előtt a kitöltésre vonatkozólag a postahivatalok adnak felvilágositást.

A hadbavonultak családtagjainak segélyezése.

Az eddigi törvények szerint nem volt szó a hadisegély szempontjából a népfölkelőkről, az önként belépettekről, a törvénytelen, a mostoha, az örökbefogadott gyermekről, és ilyen szülőkről. Segélyezési tultengések is voltak s igy megtörtént, hogy sokan kávéztak a férfi bevonulása óta, holott azelőt kevesebb igényük lehetett csupán. Ugy is volt, hogy a bevonult csak részben tartotta a családot, s megis egész segélyt kapott az azóta elbensasszonyosodott nápszámosnő; sőt a kapott lakásilleték is nem a bérbeadónak, hanem uram bocsá — a mozisnak jutott. Aztán volt olyan anya is, aki a gyerekekről, a haza reményeiről nem gondoskodott kellően.

Ezért kellett törvény a mozgósitás esetén bevonultak gyámol nélküli családjainak segélyezését szabályozó 1882. évi XI. törvénycikk kiegészitése és némely rendelkezésének módositásáról, amely igy szól:

Mozgósitás esetén, az 1882. évi XI. törvénycikk 1. §-ában és az 1912. évi LXVIII. törvénycikk 8. §-ában felsoroltaknak családjain kivül, azoknak gyámol nélküli családjai is igénnyel birnak segélyre:

a) akik az 1886. évi XX. törvénycikkel szervezett népfelkelés legénységi állományába tartoznak és pedig tekintet nélkül arra, hogy a népfelkelésnek melyik osztályába és melyik alosztályába tartoznak;

b) akik katonai szolgálati kötelezettség alatt nem állottak, de a háboru tartamára a közös haderőbe vagy a honvédségbe önként beléptek;

c) azok közül, akik rendes (egy, két, három vagy négy évi) tényleges szolgálati kötelezettségüknek teljesitése végett a mozgósitás következtében vétettek állományba, csak azoknak a családjai, akik az 1912. évi XXX. törvénycikk 30, 31. és 32. §-aiban megjelölt valamely kedvezmény alapján a póttartalékba helyezendőknek mondattak ki, akikre nézve azonban a póttartalékba helyezés a hadi állapot folytán tényleg nem következett be.

A c) pont alatt emlitetteknek gyámol nélküli családjait azonban a segély csak az 1912. évi XXX. törvénycikk 43. §-ában, illetőleg az 1912. évi XXXI. törvénycikk 8. §-ában meghatározott s a tényleges katonai szolgálatra történt bevonulás napjától számitott tiz heti katonai kiképeztetés leteltét követő naptól kezdve illeti meg.

Az 1882. évi XI. törvénycikk 2. §-ában felsorolt családtagokon kivül — a segélyre igényt adó egyéb körülmények fennforgása esetén — segélyre igénnyel bir:

a) a bevonultnak házasságon kivül született, valamint mostoha gyermeke;

b) a bevonultnak mostoha apja, mostoha anyja és mostoha testvére;

c) az a gyermek, akit az állami gyermekvédelem helyezett el a bevonultnak családjában;

d) az a gyermek, akit a bevonult még a mozgósitás elrendelése előtt szabályszerüen örökbe fogadott;

e) az, aki a bevonultat még a mozgósitás elrendelése előtt szabályszerüen örökbe fogadta.

Az 1882. évi XI. törvénycikk 4. §-ában foglalt rendelkezést ugy kell alkalmazni, hogy a nyolc évesnél idősebb olyan családtagok, akiket a bevonult csak részben tartott el saját keresetéből, továbbá akiknek vagyonuk vagy önálló keresetük van, de abból magukat csak részben képesek fenntartani, valamint akiket munkaadójuk a hadi állapot tartama alatt állandó jellegü, de a megélhetést nem biztositó ellátásban részesit, a személyenkint meghatározott segélynek a felére tarthatnak igényt.

A nyolc évesnél fiatalabb családtagok a fentemlitett esetekben is a személyenkint meghatározott segélynek a felére tarthatnak igényt.

A nem katonai szolgálatra igénybe vett és a munkaadó vagy a katonai igazgatás részéről rendes napi díjazásban részesitett népfelkelőnek, valamint az 1912. évi LXVIII. törvénycikk alapján hadi célokra szükséges személyes szolgálatok teljesitésére bevont és a katonai igazgatás vagy a

munkaadó részéről rendes napi dijazásban vagy napi téritési dijban részesitett egyének gyámol nélküli családja csak akkor és csak annyiban bir igénnyel segélyre, ha és amennyiben a fentebb emlitett rendes dijazásnak vagy téritési dijnak egy napra eső összegét a népfelkelőnek vagy a bevont egyénnek korábbi átlagos egy napi bére vagy keresménye meghaladja.

Ha a népfelkelő vagy a bevont egyént nem ugyanabban a községben (városban) teljesiti személyes szolgálatát, mint amelyben családja a segélyezésre való jelentkezés idejében tartózkodott és ha a fentebb emlitett rendes napi dijazás vagy téritési dij a népfelkelő vagy a bevont egyén saját személyes szükségleteinek fedezésére s ezenfelül a család megélhetésének biztositására elégséges nem lenne, a család részére akkor is lehet megfelelő — a figyelembe vehető összes körülmények számitásba vételével megállapitandó összegü — segélyt engedélyezni, ha a népfelkelőnek vagy a bevont egyénnek korábbi átlagos egy napi bére vagy keresménye nem haladja meg a fentebb emlitett rendes dijazásnak vagy téritési dijnak egy napra eső összegét.

Abban a kérdésben, hogy az egyes családoknak van-e és mennyiben igényük segélyre, járásokban a főszolgabiró (Horvát-Szlavonországokban a járási főnök), törvényhatósági joggal felruházott, valamint rendezett tanácsu városokban a polgármester, Budapest székesfővárosban a kerületi elöljárók, Fiumében a városi tanács, Zagreb, Osijek, Varazdin és Zemun városokban a polgármester határoz.

Az igényjogosult családok részére járó segélynek összegét az illetékes pénzügyigazgatóság állapitja meg.

A jelen szakaszban emlitett hatóságoknak a segélyre való igény vagy a segély összegének megállapitása tekintetében hozott határozatai ellen jogorvoslatnak helye nincsen, a honvédelmi és a pénzügyminiszter azonban ugy az igényre, mint a segély összegére vonatkozó megállapitásokat, felügyeleti jogánál fogva bármikor felülvizsgálhatja és megváltoztathatja.

A honvédelmi és a pénzügyminiszternek az az intézkedése, amelyel az 1914. évben elrendelt mozgósitás alkalmából a segélyre való igény és a segély összegének megállapitása tekintetében a fentieknek megfelelően rendelkeztek, jóváhagyatik.

Az 1882. évi XI. törvénycikknek 10. és 11. §-ai hatályon kivül helyeztetnek.

A pénzügyminiszter a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg, egyes vidékekre vagy egyes kereseti ágakra nézve, rendeleti uton állapithatja meg azt az összeget, amelyen tulmenőleg a bevonultnak átlagos egy napi bére vagy keresménye a család részére engedélyezhető segély mérve szempontjából, a nevezett miniszterek külön engedélye nélkül, számba nem vehető.

A bevonultnak segélyre egyébként igénnyel biró olyan családtagja, akire nézve az elsőfoku közigazgatási hatóság megállapitja, hogy megélhetését — akár eddigi foglalkozásának, akár a bevonult foglalkozásának folytatása utján, vagy a részére felajánlott s életviszonyainak, testi erejének és képességeinek megfelelő keresetforrás vagy munka vállalásával — biztositathatná, segélyre igényt nem tarthat s amennyiben részére segély már megállapittatott volna, az emlitett körülmény bekövetkezése esetén a részére megállapitott segélyt be kell szüntetni.

Ez a rendelkezés nem nyer alkalmazást olyan esetben, amikor a családtagot az emlitett foglalkozásnak folytatásában, illetőleg keresetforrásnak vagy munkának vállalásában elfogadható ok gátolja.

Az a család, amely bérelt lakásban lakik s amely család segélyének megállapitásánál ennek folytán lakásilleték is számitásba vétetett, köteles a megállapitott segélynek azt a részét, amely a lakásilleteknek felel meg, lakbértartozásának törlesztésére fordítani. Ennek elmulasztása esetén a segélyből a lakásilleteknek megfelelő részt vissza kell tartani, s azt csak akkor lehet a család részére utólag kifizetni, ha a család beigazolja, hogy lakbértartozását a lakásilleték visszatartott összegének erejéig törlesztette.

A megállapitott segélyeket az egyes családok részére havonkint kétszer, félhavi részletekben, előre kell kifizetni.

A pénzügyminiszter megengedheti, hogy olyan városokban, amelyekben a segélyezett családoknak száma ötezernél több, a segélyek havonkint csak egyszer, még pedig az egyik félhavi részlet utólag s a másik félhavi részlet előre fizettessék ki.

A segélyeket mindig annak a félhavi fizetési időszaknak a végével kell beszüntetni, amelyben a segélyre való jogcim megszünt.

Ha a község vagy város, vagy valamely erre alkalmas egyesület, intézet vagy intézmény hajlandó az összes, az illető községből (városból) bevonultaknak családtagjait, vagy azoknak bizonyos csoportjait, részben vagy egészben, megfelelő természetbeni ellátásban (termények vagy élelmiszerek kiszolgáltatása, népkonyha, napközi otthon stb.) részesiteni, a közigazgatási bizottság megengedheti, hogy az ily módon ellátásban részesitett családok részére megállapitott segélyeknek aránylagos része ne az igényjogosultak kezeihez, hanem az illető községnek, városnak, egyesületnek, intézetnek vagy intézménynek fizettessék ki, mely az általa felvett segélyösszegnek hováforditásáért felelős.

Ennek a segélyösszegnek rendeltetésére való forditását és célszerü felhasználását az elsőfoku közigazgatási hatóság ellenőrzi, az esetleges hiányok elháritása iránt intézkedik és észleleteit a közigazgatási bizottságnak bejelenti.

A közigazgatási bizottság az engedélyt bármikor módosithatja vagy visszavonhatja.

Ha a bevonultnak segélyben részesitett gyermeke eltartásáról a segély felvételére jogosult egyén kellőképen nem gondoskodik, a segélynek az illető gyermekre eső részét be kell szüntetni.

Ebben az esetben olyan területen, amelyre a magyar állami gyermekvédelem működése kiterjed, a gyámhatóság elrendelheti, hogy az ilyen gyermek állami gyermekmenhelyben 15 évesnél idősebb gyermek pedig erre alkalmas egyénnél, egyesületnél, intézetnél vagy intézménynél helyeztessék el.

Az igy elhelyezett gyermekért tartásdij jár, amely azonban nem lehet nagyobb, mint amennyit az állami gyermekmenhely a nevelő szülőknek fizet. Tizenöt évesnél idősebb gyermek után a tartásdij ennek az összegnek másfélszeresére emelhető.

Olyan területen, amelyre a magyar állami gyermekvédelem működése nem terjed ki, a tartásdijat az erre alkalmas egyén, egyesület, intézet vagy intézmény kapja, amely hajlandó a gyermeknek megfelelő eltartásáról gondoskodni, a tartásdijnak összegét pedig a pénzügyminiszter a horvát bánnal egyetértőleg rendeleti uton állapitja meg.

A tartásdij egy esetben sem haladhatja meg a segélynek az igy elhelyezett gyermekre eső részét.

A tartásdijakat az 1882. évi XI. t.-c. alapján járó segélyek terhére kell elszámolni.

Ez a törvény kihirdetésének napján lép hatályba s annak végrehajtásával a honvédelmi és pénzügyminiszterek bizatnak meg, akik a 7, 8, 10. és 11. §-ok alapján követendő eljárásnak részletes szabályozása tekintetében a belügyminiszterrel, Horvát-Szlavonországokban a bánnal egyetértőleg járnak el.

A háboru krónikája.

December 25—26. Szent karácsony uj csaták tüzében találta hadseregünket. Az orosz hadvezetőség vért akar látni, még több vért, mint amennyi eddig patakokban folyt Lengyelország és Galicia harcmezőin. Immár két napja, hogy hadvezetőségünk kiadta a jelentést arról, hogy a harc ujból áll az egész vonalon. A visszavonuló orosz hadsereg uj harcvonalba fejlődött ki s ezen a vonalon még mindig folyik s előreláthatólag hosszu ideig fog folyni az a második nagy csata, melyet a szövetséges hadak vivnak az oroszokkal, mióta megindult az ujabb nagy lengyelországi küzdelem.

A kárpáti harcokban győzünk. Alsóvereckénél szétszórtuk az ellenséget, Uzsoknál tért nyertünk. Az oroszok visszaszoritása szakadatlan, kemény munkát ad vitéz katonáinknak. Höfer tudtul adja, hogy december 14-étől fogva 20-ig összesen 43.300 orosz foglyot ejtettünk s a monarchia területén ez idő szerint nem kevesebb mint 200.000 ellenséges fogoly van.

A szerb harctéren változás van. Őfelsége Jenő főherceg lovassági tábornokot az 5. hadsereg parancsnokává nevezte ki és elrendelte, hogy Potiorek Oszkár tábornagy egészségi okokból saját kérelmére nyugállományba helyeztessék.

Őfelsége Krausz Alfréd altábornagyot az 5. hadsereg vezérkari főnökévé és Sarkotics István altábornagyot bosznia-hercegovinai parancsnokló tábornokká nevezte ki.

A nyugati harctéren az ellenség tegnap Nieuport környékén nem ismételte meg támadásait. Bixschotenél a németek csapatai a december 21-iki ütközetben 230 embert ejtettek foglyul. Igen élénk volt megint az ellenség tevékenysége.

A francia vezérkar, a Nieuport körüli támadó kisérletekkel fölhagyott s előretörésének szinterét Chalons környékére helyezte át. Az offenziv föllépésnek azonban itt éppen olyan kevés sikere van, mint Flandriában.

December 27—28. Az északkeleti hadszintéren a harc tovább folyt. Csapataink a Nagyág és a Latorca vidékén több támadást visszautasitottak.

Galiciában az ellenséget Lisko irányában tovább szoritottuk vissza.

Ugy északon, mint délen hálával gondolnak derék csapataink hazájukra, ahonnan oly bőséges karácsonyi ajándékokat küldöttek nekik.

Csapataink négy napi hős harcok után elfoglalták az uzsoki szorost.

Galiciában az oroszok néhány nap óta megkezdett támadásukat nagy haderővel folytatták és ismét birtokukba vették a krosnói és jaslói medencéket.

A balkáni hadszintéren tiz nap óta nyugalom van; csak a Száva és a Drina mentén folynak olykor jelentéktelen csatározások.

A németek a Visztulától délre a Bzura szakaszon előbbre haladtak. A Pilica jobbpartján Tomasovtól délkeletre támadásuk sikeres volt.

A törökök a kaukázusi határon Olty és Id között döntő győzelmet arattak. A harc ujabb sikerekkel még tart.

A németek a nyugati harctéren a december 20-án elfoglalt hadállások folytatásaképen erődítéseiknek további szakaszát hóditották el. Amidőn az ellenség megkisérelte, hogy állását visszafoglalja, sulyos veszteségeket szenvedett. 19 tiszt és 819 szines és angol katona, 14 géppuska, 12 aknavető, fényszórók és egyéb hadianyag kerültek a kézre. A harctéren az ellenségnek több mint 3000 halottja maradt. Az angolok a halottak eltemetésére fegyverszünetet kértek, amelyet megkaptak.

A németek a tengeren visszaverték az angol flottatámadást.

December 29. A dukli szorostól északra csapataink az oroszok támadása elől a kárpáti hegytarajhoz közelebb eső állásokba tértek ki.

A Biala és a Dunajec között, az ellenségnek igen heves támadásait visszavertük. Délen nyugalom uralkodott. A szerbek a zimonyi hidat ismét fölrobbantották.

A francia-angol szövetségeseknek a németek ellen intézett minden támadása rendre meghiusult. A francia offenziva eredményt sehol sem tud elérni.

A Fekete-tengeren egyetlen török hadihajó szembeszállt 17 hajóból alakult orosz flottával. Egy páncélost sikerrel lövöldözött és két aknavető hajót elsüllyesztett.

December 31. A rengeteg orosz erővel szemben vitézül és sikerrel szállanak szembe derék katonáink. Az uzsoki szorostól északra több magaslatot elfoglaltak. A lupkovi szorostól északra ellentámadással megállitották az orosz előnyomulást. Gorlice és Zaklicin vidékén sulyos veszteséggel összeomlott az orosz támadás. Lovic és Skiernievice szövetségesünk erős birtokában van. Sikerrel haladunk előre a németekkel együtt.

A balkáni harctéren a szerb határon nyugalom van. A montenegróiak ujabb támadó kisérletét is visszavertük. A bolgárok Macedóniát követelik.

A német-francia harctéren tovább folyik a harc. A francia-angol csapatok támadása kudarcot vallott. A franciák pesszimizmusa terjedőben van.

Fogászati műterem

Veszprém, Rákóczi-tér 22. sz. Telefon 49. Interurbán

Wellner Gyula

régi jóhirü fogászati műterme. Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés, műfogak, fogsorok.

A szájpadlás nélküli műfogak speciális készitője.

Számtalan elismerő levél.

Tanitóknak kedvezmény.

Fióküzlet: Balatonalmádiban.

Egyedüli fehérnemü bizományi lerakat:

Rádi István és Tsa

cégnél Veszprém, Fő-tér.

Férfi szines ingek gallér nélkül 35—46 cm.-ig raktáron. Árak: 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— korona.

Férfi fehér ingek gallér nélkül 35—46 cm.-ig raktáron. Árak: 2.—, 3.50, 5.—, 6.—, 7.50 korona.

Férfi szines turista ingek 35—47 cm.-ig raktáron. Árak: 2.50, 3.50, 5.—, 6.— korona.

Férfi fehér apacs ingek 3.—, 5.—, 7.— korona.

Gyermek fehér és szines ingek 2.50, 3.—, 3.50 korona.

Férfi hálóingek 35—47 cm.-ig raktáron. 3.—, 5.—, 6.50 korona.

Férfi alsónadrág gombos. Árak: 2.50, 3.—, 3.50, 4.— korona.

" " zsinóros. Árak: 1.50, 2.40, 3.— korona.

" " rövid, szines. Árak: 2.—, 3.50 kor.

Nagy választék

Borsalino és Gyukits kalapokban,

valamint a legujabb nyakkendők-, gallér-, harisnya-, zsebkendők- és kesztyükben. Ernyők 1200 napi jótállással, sétabotokban legujabb különlegességek raktáron.

Plébános és tanitó uraknak 8% árengedmény.

Levelbeni rendelések legpontosabban eszközöltetnek, meg nem felelő árut készséggel visszaveszünk.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban.

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészitő

VESZPRÉMBEN

Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen uj orgonák épitését a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakitását és hangolását jutányos árban számitom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készitek. ZONGORÁK javitását és hangolását ugy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközlök.

Bakos Kálmán

füszer- és csemegekereskedő

Telefon 55. VESZPRÉM Telefon 55.

ásványvíz nagy raktára!

Ajánlom friss töltésü ásvány- és gyógyvíz nagyraktáramat.

Az összes bel- és külföldi ásványvíz és gyógyvizek állandóan raktáramon vannak. Főraktára:

a szt. Lukács Kristály víznek,

rendkivül kedvelt szénsavas borviz eredeti porcelándugós üvegekben

2 lit.	1 6/10 lit.	1 lit.	1/2 lit.
64 fill.	56 fill.	48 fill.	30 fill.

Főraktára: **Salvator lith** savanyúvizek, **Mohai Ágnes, Giesshübli, Csízi, Petánci, Calsbadi, Marienbadi, Preblaui, — Bikszádi, Borszéki, Guber, Parádi, Halli** stb. stb. vizeknek.

KESERŰVIZEK.

A vizeket vidékre szállitva a csomagolás önköltségen lesz felszámitva. Nagyobb vételnél engedmény, ismételadóknak előnyár.

Az összes füszer-, csemege- ásványviz- és háztartási cikkekről a nagy árjegyzék bárkinek megküldetik.

Alapittatott 1894-ben — Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig minden néven nevezendő könyvnyomdai munkákat, úgymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetmények, falragaszok, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyek, meghivók, eljegyzési és esketési tudósitások, számlák, cimkék, plébániák és iskolák részére szükséges mindennemü nyomtatványokat jutányos árakon számitva

Raktáron tartja plébániahivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle hivatalos nyomtatványokat, melyek tetszés szerint füzve vagy bekötve szállittatnak. Hivatalos levélpapirok és borítékok, okmányborítékok mindenféle alakban és szinben. Egy- és négyvonalas vizsgalapok, 10 százalék a Tanitók Háza javára. Fizetésmeghagyás iránt járásbirósághoz intézendő kérvény: a) Körtagsági díjjal tartozó hátrálékosok, b) a Gondviselés hátrálékosai ellen, ivenkint 4 f.

Telefon 61 **Veszprémben** Telefon 61

Veszprém, 1915. Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában. Kiadótulajdonos a Veszprém-Egyházmegyei Könyvnyomda.